

TÜRKİYE'DE KENT KONSEYLERİNİN COVID-19 SÜRECİNDEKİ ETKİNLİĞİ: AKDENİZ BÖLGESİNDE BÜYÜKŞEHİRLERDE FAALİYET GÖSTEREN DÖRT KENT KONSEYİ ÜZERİNDEN NİTEL BİR ANALİZ

The Effectiveness of City Councils in the COVID-19 Process:
A Qualitative Analysis on the Four Metropolitan City Councils from the
Mediterranean Region of Turkey

Yağmur CAN¹

Elvettin AKMAN²

Özet

COVID-19 küresel salgını 2019 yılının aralık ayından bu yana sağlıktan, ekonomiye, eğitimin, yönetime kadar hayatın her alanını olumsuz biçimde etkilemektedir. Salgın ile mücadelede merkezi yönetim ve yerel yönetimler farklı politika uygulamaları ile vatandaşlara çeşitli hizmetler sunmaktadırlar. Özellikle vatandaşlara en yakın hizmet birimi olan belediyelerin gerçekleştirdikleri faaliyetler bu dönemde büyük önem kazanmıştır. Belediyelerin karar alma süreçlerine vatandaşların katılımını sağlayan kent konseylerinin COVID-19 küresel salgını ile mücadele kapsamında ne gibi çalışmalar ortaya koydukları ve karar alma süreçlerini ne düzeyde etkiledikleri sorularına yanıt arama gerekliliği ortaya çıkmıştır. Bu çalışma kent konseylerinin COVID-19 küresel salgın sürecinde etkinliğini değerlendirmek amacı ile yapılmıştır. Çalışmanın amacı dâhilinde Akdeniz Bölgesi'nde bulunan büyükşehir il merkezlerinde yer alan aktif dört kent konseyi belirlenmiştir. Aktif olarak etkinlik ve faaliyetlerini yürüten kent konseyleri ile yarı yapılandırılmış görüşme tekniği kullanılarak nitel bir araştırma gerçekleştirilmiştir. Elde edilen bulgular ise küresel salgın sürecinde kent konseylerinin etkinliğinde düşüş yaşandığını göstermiştir.

Anahtar Kelimeler: Kent konseyleri, covid-19, küresel salgın, pandemi, etkinlik.

Abstract

The COVID-19 global epidemic has been negatively affecting every aspect of life, from health to economy, from education to management, since December 2019. In the fight against the epidemic, the central government and local governments have provided various services to their citizens through various policy practices. In particular, the activities carried out by the municipalities, known as the most proximate service units to the domestic citizens, have gained great importance in this period. Hence, a necessity has come to forward to look for answers to the questions of what sort of measures have been taken by the city councils to ensure the participation of citizens in the decision-making processes within the body of the municipalities in the scope of the fight against the COVID-19 epidemic, and to what extent these measures have affected the decision-making processes. This study was conducted to evaluate the effectiveness of city councils during the COVID-19 epidemic. Within the scope of the study, the four active metropolitan city councils located across the Mediterranean Region, Turkey were determined in line with the objectives. A qualitative research was carried out by utilizing from the semi-structured interview with the city councils actively in operation. Our findings suggested that the effectiveness of metropolitan city councils has decreased along the COVID-19 epidemic.

Keywords: City councils, covid-19, global outbreak, pandemic and activity.

Bu makalenin teori kısmı Doç. Dr. Elvettin Akman ve Doç. Dr. Cenay Babaoğlu danışmanlığında Yağmur Can tarafından yazılan "Türkiye'de Kent Konseylerinin Sosyal Medya Kullanımı ve Vatandaş Katılımı Açısından Değerlendirilmesi" adlı yüksek lisans tez çalışmasının dan faydalanılarak hazırlanmıştır. Yüksek lisans tez çalışması SDÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SYL-2018-6889 numaralı proje ile desteklenmiştir. Desteklerinden ötürü SDÜ BAP Birimine teşekkür ederiz.

1 Yağmur CAN, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü Doktora Öğrencisi, yagmurrcaan327@gmail.com, (<https://orcid.org/0000-0001-9679-8819>)

2 Doç. Dr. Süleyman Demirel Üniversitesi, Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi Bölümü, elvettinakman@sdu.edu.tr (<https://orcid.org/0000-0003-2303-840X>)

KAYTEK DERGİSİ YIL: 3 SAYI: 1 TARİH: 2021 S: 102-121

1. Giriş

Tüm dünyayı etkisi altına alan SARS-CoV-2'nin sebep olduğu COVID-19 küresel salgını 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) pandemi olarak ilan etmesiyle birlikte tarihe geçmiştir (Ak, 2020: 12). Salgının küresel bir nitelik kazanıp pandemi ilan edilmesiyle salgın sürecinin yönetilmesi amacıyla ulus- üstü, ulusal ve yerel nitelikte birçok paydaşın iş birliği gerekliliği ortaya çıkmıştır. Küresel ölçekte salgın sürecini kontrol altına almak, riskleri yönetmek, azaltmak ve sorunun çözümü için ortak hedefler belirlemek tüm hükümetlerin odaklandığı öncelikli bir konu haline gelmiştir. Bu noktada sağlık sektörü, ulaşım, eğitim, ekonomi, sosyal vb. tüm alanlar en verimli şekilde yönetilmeye çalışılmaktadır. Hükümetler, acil tanı kiti ve aşı çalışmaları, COVID-19 ile mücadele merkezleri kurma, sosyal mesafe kuralları, maske ve hijyen şartlarını sağlama gibi öncelikli konularda salgını yönetmeye çalışmaktadırlar.

“Koronavirüs alacağımız tedbirlerden güçlü değildir” sloganıyla Türkiye Cumhuriyeti Sağlık Bakanlığı bünyesinde oluşturulan COVID-19 Bilgilendirme Platformu vatan- daş, sağlık çalışanları ve sektörler için çalışmalar yaparak sürekli ve etkin bir şekilde bu süreçte hizmet sağlamaktadır. Vaka sayılarının güncellenerek hergün paylaşılması, afişler, broşürler, videolar, bilgilendirme ve rehberler gibi öğeler kullanılarak vatan- daş bilgi akışı sürekli bir şekilde sağlanmaktadır. COVID-19 küresel salgın ile mücadele amacıyla kurulan sağlık çadırları, aşı merkezleri ve çağrı merkezleri bu kapsamda öne çıkan hizmetler arasında değerlendirilebilir. Merkezi hükümetin COVID-19 ile müca- delesinde yerel yönetimler düzeyinde de dezenfeksiyon işlemleri, dezenfeksiyon mal- zemesi üretim ve dağıtımı, sosyal yardımlar gibi destekleyici nitelikte çeşitli faaliyetler gerçekleştirilmektedir. Belediyelerin yanı sıra bu süreçte kent konseyleri de belediye- ye destek ve yardımcı nitelikte hizmet ve faaliyetlerde bulunmaktadır. Örneğin İstan- bul Kent Konseyi'nin başlattığı askıda bilgisayar ve elektronik eşya kampanyası buna verilebilecek örneklerden bir tanesidir. Sürecin yönetilmesinde dijital platformların ve elektronik araçların önemi yadsınamaz. Kent konseyleri bu araçlara ulaşamayan vatan- daş hizmet sunma noktasında etkili bir çalışma yürütmektedir. Bu tarzda hizmetler ve kampanyalarla kent konseylerinin yerelde kriz yönetimini destekler nitelikte faaliyette bulduklarından bahsedilebilir.

Bu çalışma yönetime katılma, etkinlik ve verimlilik sağlamak adına yerel paydaş ni- telisindeki kent konseyleri üzerinden konuyu ele almaktadır. Kent konseylerinin küresel salgın sürecinde etkinliği, hizmet ve faaliyetlerinin nasıl gerçekleştirildiği konusu ana temalar olarak ele alınmıştır. Çalışma içerisinde ilk olarak kent konseylerinin kuruluşu, yapısı ve işleyişi ele alınmıştır. Yapılan literatür incelemesinin ardından Türkiye'nin CO- VID-19 kapsamında merkezi ve yerel düzeyde izlediği genel önlem, tedbir ve mücadele yöntemlerinden bahsedilmiştir. Son olarak küresel salgın sürecinde kent konseylerinin etkinliğini araştırmak amacıyla Akdeniz bölgesinde bulunan büyükşehirlerde kent mer-

kezlerinde aktif olarak faaliyet gösteren kent konseylerinin yetkilileri ile yarı yapılandırılmış görüşmeformu aracılığı ile gerçekleştirilen mülakatlar analiz edilmiştir.

2. Türkiye’de Kent Konseyleri: Kuruluş, Yapı ve İşleyişi

Birleşmiş Milletler üyesi ülkeler tarafından 1992 yılında Rio’da gerçekleştirilen Çevre ve Kalkınma Konferansı “Yeryüzü Zirvesi” yönetişimin yerel düzeyde kuvvetlendirilmesi adına atılan en büyük adımlardan birisidir. Zirvede kabul edilen beş uluslararası belgeden biri yerel yönetim adına olan Yerel Gündem 21’dir(Savut, 2011: 345). Gündem 21 başlıklı eylem planında söz edilen konular, sorunlar ve çözümlerinin çoğunluğunda yerel yönetimlere vurguda bulunmuş ve uygulama sürecinin başarısının yerel yönetimler ile gerçekleştirilebileceği ifade edilmiştir. Yerel yönetimlerle iş birliği ve sürdürülebilir kalkınmaya ilişkin katılımcı eylem planlamasına yönelik “Yerel Gündem 21” (YG 21) girişimlerinin desteklenmesikararı konferansın çıktılarındandır (United Nations Sustainable Development, 1992: 3; Bulut, 2013: 101; Emrealp, 2010: 8)².

Küresel ortaklık çerçevesinde gerçekleştirilen Gündem 21; yoksulluk, sürdürülebilir kalkınma, gelişme, çevre sorunları gibi konulara değinmiş ve sorunların çözümü için vatandaş katılımını esas kılan yerel eylem planıdır (Ulusoy ve Tekdere, 2015: 49; Bulut, 2013: 99; Ökmen ve Görmez, 2009: 109). Ayrıca Gündem 21’in izdüşümü niteliğindeki 1996 yılında İstanbul’da gerçekleştirilen Birleşmiş Milletler Habitat II “Kent Zirvesi”nde de küresel ortaklık ilkesinin yerel boyuta yansımaları odaklı toplantılar sayesinde Türkiye YG 21 uygulamaları ile tanışmış ve bu uygulamaları sahiplenmiştir (Arar, 2002; Emrealp, 2005: 25).

Bahsi geçen yerel eylem planında her kentin kendine has koşullarının, değerlerinin ve önceliklerinin sergilendiği, farklı yapılar ve yöntemlerle tüm paydaşların yönetime dahil edildiği bir yapıdır. Bu yapının Türkiye’de yansımaları kent konseyleri olarak ortaya çıkmıştır. Kent konseyleri, “ortaklık modeli” temelinde yerel düzeyde katılımcı demokrasinin gelişimi, hemşehrilik bilincinin oluşturulması ve kentlerin sürdürülebilir geleceğini sağlamak amacıyla örgütlenmiştir (Akman,2018: 743).

YG 21 Programı kapsamında oluşturulan kent konseyleri; kent danışma meclisi, kent meclisi, kent platformu, kent parlamentosu gibi farklı adlarla ifade edilmektedir (Soygüzel, 2015: 71). 2005 yılında çıkarılan 5393 sayılı Belediye Kanunu ile yasal dayanak kazanan kent konseyleri ortak bir tanımlamaya kavuşmuştur.

5393 sayılı Belediye Kanun’unun 76. Maddesinde düzenlenen “Kent konseyi, kent yaşamında; kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışır.

2 Detaylı bilgi için bakınız: <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>,Erişim Tarihi/Access Date: 26.04.2021.

Belediyeler, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, varsa üniversitelerin, ilgili sivil toplum örgütlerinin, siyasi partilerin, kamu kurum ve kuruluşlarının ve mahalle muhtarlarının temsilcileri ile diğer ilgililerin katılımıyla oluşan kent konseyinin faaliyetlerinin etkili ve verimli yürütülmesi konusunda yardım ve destek sağlar.

Kent konseyinde oluşturulan görüşler belediye meclisinin ilk toplantısında gündeme alınarak değerlendirilir. Kent konseyinin çalışma usul ve esasları Çevre ve Şehircilik Bakanlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirlenir” maddeleriyle düzenlenmiştir [5393 Sayılı Belediye Kanunu, 76. Madde].

Bu kanun ile ilgili hükmün uygulanması amacıyla 8.10.2006 tarihinde Kent Konseyi Yönetmeliği yürürlüğe girmiştir. Kent Konseyleri Yönetmeliğinin amacı; “kent yaşamında, kent vizyonunun ve hemşehrilik bilincinin geliştirilmesi, kentin hak ve hukukunun korunması, sürdürülebilir kalkınma, çevreye duyarlılık, sosyal yardımlaşma ve dayanışma, saydamlık, hesap sorma ve hesap verme, katılım, yönetim ve yerinden yönetim ilkelerini hayata geçirmeye çalışan kent konseylerinin çalışma usul ve esaslarını düzenlemektir” (KKY, 1. Madde) Bahsi geçen yönetmelik 2009 ve 2019 yıllarında birtakım değişikliklere uğramıştır.³

Kent konseyleri belediye teşkilatı olan yerlerde, mahalli idareler genel seçim sonuçlarını izleyen 3 ay içinde oluşturulur ve ilk toplantısı belediye başkanının çağrısı üzerine yapılmaktadır. “Merkezi yönetimi, yerel yönetimi, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarını ve sivil toplumu ortaklık anlayışı ile buluşturmak üzere” yapılacak toplantının paydaşları yönetmeliğin 8. Maddesinde açıkça belirtilmiştir. Bu paydaşlar ise şu şekildedir:

- “Mahallin en büyük mülki idare amiri veya temsilcisi,
- Belediye başkanı veya temsilcisi,
- Sayısı 10’u geçmemek üzere illerde valiler, ilçelerde kaymakamlar tarafından belirlenecek kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileri,
- Mahalle sayısı yirmiye kadar olan belediyelerde bütün mahalle muhtarları, diğer belediyelerde belediye başkanının çağrısı üzerine toplanan mahalle muhtarlarının toplam muhtar sayısının yüzde 30’ unu geçmemek ve 20’ den az olmamak üzere kendi aralarından seçecekleri temsilcileri,
- Beldede teşkilatını kurmuş olan siyasi partilerin temsilcileri,
- Üniversitelerden ikiden fazla olmamak üzere en az bir temsilci, üniversite sayısının birden fazla olması durumunda her üniversiteden birer temsilci,

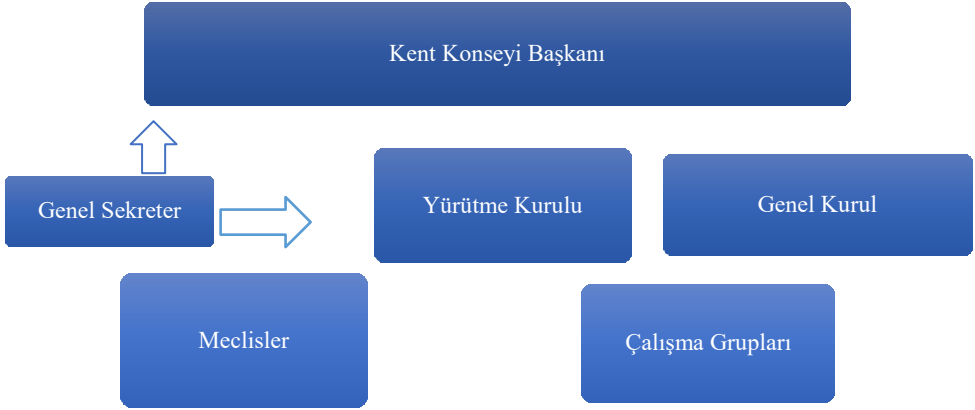
3 Detaylı bilgi için bakınız: 08.10.2006 tarihli 26313 sayılı Kent Konseyleri Yönetmeliği, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=10687&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi/Access Date: 26.04.2021.

- Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının, sendikaların, noterlerin, baroların ve ilgili dernekler ile vakıfların temsilcileri,
- Kent konseyince kurulan meclis ve çalışma gruplarının birer temsilcisi” (KKY, 8. Madde).

Belediye başkanı, ilk olarak toplantıyı idare etmek üzere üyeleri arasından en az üç kişiden oluşan divan kurulunu seçer sonrasında kent konseyi yürütme kurulu ve kent konseyi başkanı seçilmektedir (KKY, 5. Madde). Kent konseyleri yerel katılım sağlamak adına ve görevleri doğrultusunda kentin sosyal tüm faaliyetlerine kentin paydaşlarını dahil etmeye çalışmıştır. Kent konseyinin paydaşlarına bakıldığında bu açıkça görülmektedir (Akman, 2018: 277)

Kent konseylerinin üyeleri ve organları Kent Konseyleri Yönetmeliği’nin üçüncü bölümünde detaylı bir şekilde düzenlenmiştir. Ayrıca her konsey temel Kent Konseyi Yönetmeliğe aykırı olmamak şartıyla kendi uygulama ve çalışma yönergesi çıkarabilme yetkisine sahiptir. Bu durum konseylerin yönetim yapısının aynı ancak organizasyon şemasının farklı olmasına neden olabilmektedir. Kent Konseyleri Yönetmeliği’ne konseyin üyeliği ve organları şu şekildedir:

Şekil 1. Kent Konseyi Üyeliği ve Organları

Kaynak: 08.10.2006 tarihli 26313 sayılı Kent Konseyleri Yönetmeliği

Kent Konseyi Yönetmeliğine göre kent konseylerinin organları; kent konseyi başkanı, genel sekreter, genel kurul, yürütme kurulu, meclisler ve çalışma gruplarından oluşmaktadır. Meclis ve çalışma grubu sayıları ve konuları kente ve konseyin faaliyet alanlarına göre değişiklik gösterebilir. Bazı kentlerde meclisler ve çalışma gruplarına ek olarak ofisler adı altında çalışma alanları da mevcuttur.

3. COVID-19 ve Türkiye

İlk olarak 2019 yılının Aralık ayında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Wuhan kentinde bir solunum yolu hastalığı olarak ortaya çıkan COVID-19, Dünya Sağlık Örgütü tarafından SARS-CoV-2 adı verilen yeni bir virüsün sebep olduğu salgın hastalık olarak tanımlanmaktadır (WHO, 2021).

Kısa bir süre içerisinde kıtaları aşarak tüm dünyayı etkisi altına alan COVID-19 virüsü nedeniyle 11 Mart 2020 tarihinde Dünya Sağlık Örgütü (WHO) tarafından pandemi⁴ ilan edilmiştir (T.C. Sağlık Bakanlığı, 2020). Küresel çapta büyük yankı uyandıran bu süreç, istisnasız hayatın tüm alanlarını etkilemiş ve etkilemeye devam etmektedir. Virüsün daha önce rastlanmayan bir türde olması, vaka sayılarının ve ölüm oranlarının gün geçtikçe katlanarak artması ve sürecin muğlaklığı dünya genelinde büyük bir krizin yaşanmasına neden olmuştur.

Belirsiz ve öngörülemeyen bir süreç ile karakterize olan COVID-19 pandemisi kamu ve özel sektör fark etmeksizin hayatı durma noktasına getirmiştir. Sosyal ve ekonomik aksamalar karşısında hükümetler acil durum planları yaparak küresel ölçekli iş birliği, yönetim stratejileri gibi öğeler ile etkin bir kriz yönetimi yürütmeye çalışılmaktadır (Ansella vd., 2020: 2). Krizler acil kamu eylemi gerektirendurumlardır (Alandrino ve Demichelis, 2020: 139). Acil hükümet eylemi gerektiren durumlarda etkin ve verimli bir kriz yönetimi yürütmek hükümetlerin en büyük politika amaçlarından biri olarak ifade edilebilir. Etkin olarak nitelendirilebilecek bir kriz yönetiminin gerçekleştirilebilmesi için planlı, programlı ve tedbirli bir şekilde kamu kaynakları kullanılırken bundan etkilenen paydaşları da sürece eklemek ve yönetim ve katılım ilkesini benimsemek gerekmektedir. Vatandaşın yürütülen kriz yönetimine ne derece dahil olduğu ve ne derece katılım sağladığı başarılı bir sonuç için önem arz etmektedir.

Devletlerin yerel, ulusal ve ulus-üstü düzlemde aldıkları tedbir, önlem ve süreçten en az zararla çıkılması için eş zamanlı olarak uyguladıkları politikalar salgınla mücadele için büyük önem arz etmektedir. Türkiye'de ulusal düzeyde merkezi yönetim ve yerel yönetimler arasında iş birliği ve dayanışma içerisinde başta sağlık politikaları olmak üzere eğitim, ekonomi, sosyal vb. temel alanlarda hizmet sunumu ile ilgili ciddi politika düzenlemelerine gidilmiştir. Bu kapsamda hayata geçirilen politikalara yönelik özet bir bilgi verilecek olursa;

- COVID-19 kapsamında oluşturulan "operasyon merkezi", "Koronavirüs Bilim Kurulu",
- Sağlık Bakanlığı bünyesinde kurulan COVID-19 Bilgilendirme Platformu,
- Hastalığa yönelik korunma ve kontrol önlemleriyle ilgili rehberhazırlanması,

⁴ Pandemi: Bir hastalığın veya enfeksiyon etkeninin ülkelerde, kıtalarda, hatta tüm dünya gibi çokgeniş bir alanda yayılım göstermesidir.

- Tespit edilen vakalara yönelik yönetim algoritmaları oluşturulması ve ilgili tarafların görev ve sorumluluklarının tanımlanması,
- Sağlık Bakanlığı bünyesinde vatandaşa bilgi ve veri akışı sağlamak adına hazırlanan afişler, rehberler, önlem kılavuzları, billboard-CLP’ler, sunumlar hazırlanması ve bunların tüm iletişim kanalları aracılığıyla vatandaşa iletilmesi,
- Oluşturulan rehberlerin ve verilerin sürekli olarak güncellenmesi,
- COVID-19 Bilgilendirme Platformu, kitle iletişim araçları, sosyal medya üzerinden sürekli olarak vaka verilerinin vatandaş ile paylaşılması, durum ile ilgili bilgilendirmelerin daimî olarak gerçekleştirilmesi,
- Yayımlanan “COVID-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi” kapsamında88 alanda tedbir ve önlemler kapsamında derin bir çalışma oluşturulması,
- COVID-19 mobil uygulamalarının oluşturulması, HES kodu uygulaması,
- Anasınıfı, ilkokul düzeyinden yükseköğrenim düzeyine kadar uzaktan eğitime geçilmesi,
- Ulusal sınırlar içinde ve uluslararası seyahat kısıtlamaları, uçuşların belirli bir süre yasaklanması,
- Sokağa çıkma yasaklarının uygulanması,
- Tam kapanma uygulaması,
- İllerin vaka sayılarına göre tüm Türkiye’yi kapsayan renkli bir risk haritasının oluşturulması ve akabinde bu renklere göre yasakların esnetilmesi veya sıkılaştırılması politikaları
- Mekanların dönemsel olarak sınırlı bir şekilde faaliyetlerini sürdürmesi veya kapatılması gibi önlem ve tedbirlerin alınması merkezi yönetimin uyguladığı politika uygulamaları arasında yer almaktadır (T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilgilendirme Platformu, 2021; T.C. Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu Çalışması, 2020). Merkezi yönetim kapsamında alınan bu önlem ve politikalar dışında yerel yönetimlere de sorumluluk ve yetki aktarımı sağlanmıştır.

Birleşmiş Milletler üyesi ülkelerin 1992 yılında Rio’da gerçekleştirdiği Yeryüzü Zirvesinde kabul edilen “Yerel Gündem 21” başlıklı eylem planında vurgulanan “küresel düşün, yerel hareket et” anlayışı (Bayraktar, 2020) COVID-19 krizinde yerel hareket etme eğiliminin önemini bir kez daha göstermiştir. Yerelyönetimlerin vatandaşa en yakın hizmet birimi olması, katılımı arttırıcı bir etkiye sahiptir. Yaşanan COVID-19 kapsamında salgınla mücadeleye destek olmak amacıyla hizmet sunma yöntemleri ve becerilerini geliştiren yerel yönetimlere büyük bir sorumluluk düşmüştür.

Yerel yönetim birimlerinden biri olan belediyeler bu süreçte etkin olarak merkezi hükümetle eş güdümlü olarak birçok hizmet ve faaliyet gerçekleştirmektedir. Türkiye Belediyeler Birliği'nin yayınlarından beslenerek çeşitli belediyelerin yapmış olduğu hizmet ve faaliyetlerinden bahsetmek gerekirse; dezenfekte istasyonlarının kurulması, hijyen tedbirlerinin genişletilmesi, vatandaşlara maske ve kolonya dağıtımı, herbisit uygulaması, sosyal yardım, kira yardımları, sokak hayvanlarının beslenmesine yönelik çalışmalar, bakıma muhtaç insanlara yardım hizmetinin sunulması, halkı bilinçlendirme çalışmaları, "#HayatEveSiğar", "Hayat Evde Var" gibi temalarla düzenlenen çeşitli şiir, fotoğraf, hikaye ve resim yarışmaları, online düzenlenen turnuvalar, online düzenlenen etkinlikler, toplantılar bazı örnekler olarak ifade edilebilir (TBB, 2021).

Çalışmanın kapsamı nedeniyle belediyelerin yanı sıra yerelde yönetimi arttırıcı bir niteliğe sahip kent konseylerinin pandemi sürecinde sunmuş olduğu hizmet ve faaliyetleri de ele almak faydalı olacaktır. Örneğin;

Ankara Kent Konseyi'nin başlatmış olduğu salgına dirençli kentler için 10 yaşamsal gündem çalışması, anket sonuçlarını yayımlaması, farkındalık eğitim çalışmaları (Ankara Kent Konseyi, 2021),

İstanbul Kent Konseyi'nin "askıda bilgisayar ve elektronik eşya kampanyası" ile dijital platformlardan yararlanmak isteyip imkanı olmayan vatandaşa hizmet sunmaktadır. Yine İstanbul Kent Konseyinin başlatmış olduğu "askıda tarım kampanyası" ile üretimde yer alan kişilere farklı bölgelerde üretilebilecekleri ürünlerle ilgili eğitim desteğinin sağlanması amacıyla hizmet sunmaktadır (İstanbul Kent Konseyi, 2021).

İstanbul Kent Konseyi'nin görme engelli vatandaşlar için sesli koronavirüs rehberi hizmet desteği (İstanbul Kent Konseyi, 2021).

Çanakkale Kent Konseyi'nin çevrimiçi gerçekleştirdiği katılımı arttırmaya ortak akıl oluşturma, esnaf için faizsiz, geri ödemesiz kredi desteği, STK'ları dinliyoruz, eğitimde il bilim kurulları vb. başlıklı oluşturdukları online programlar (Çanakkale Kent Konseyi, 2021).

Beykoz Kent Konseyi ve Beykoz Belediyesi'nin iş birliğiyle yeni nesillere ağaç ve orman sevgisi aşılacak adına bir orman kurulması (Haberler.net, 2021),

Ceyhan Kent Konseyi'nde çocuk meclisinin kurulması (Haberler.net, 2021),

Karatay Kent Konseyi, çocuk-yazar buluşması etkinliğinin düzenlenmesi (CNN Türk, 2021).

Bu örnekler aktif olarak nitelendirilen kent konseylerinin hem pandemi önlem ve tedbirleri kapsamında hem de sosyal hayat ve yerel katılımı canlandırıcı biretkiye sahip olduğunun göstergesidir. Yerelde kent konseylerinin her yaş grubu ve her alana uygun etkinlik ve faaliyetlerinin devam ettirildiğinden bahsetmek mümkündür. Genel olarak değerlendirildiğinde pandemi süreci ile yüz yüze etkinlik ve faaliyetlerin sekteye uğra-

ması veya gerçekleştirilememesi nedeniyle genel olarak paydaşlar dijital platformlar üzerine yoğunlaşmıştır. Dijital platformlar üzerinden gerçekleştirilen etkinlikler, düzenlenen duyurular, faaliyetler kesintisiz olarak devam ettirilmiştir. Önlem ve tedbirlere uygun şekilde elverişli ortamların sağlanması halinde yüz yüze etkinlik ve faaliyetlerde gerçekleştirilmektedir. Ayrıca bu pandemi sürecinde bazı kent konseyleri vatandaşın isteklerini, sorunlarını saptamak ve değerlendirmek adına anket çalışmaları ve toplantılar yapmaktadır. Bu uygulamalar yerel düzeyde politika yapımına vatandaş katılımını sağlamak ve etkin hizmet sunmak açısından avantaj sağlamaktadır.

4. Kent Konseylerinin Pandemi Döneminde Etkinliğine Yönelik Araştırma ve Bulguların Değerlendirilmesi

Bu çalışma Türkiye’deki kent konseylerinin COVID-19 sürecinden nasıl etkilendiği, mevcut durumu ve etkinliklerini nitel bir şekilde değerlendirmek amacıyla gerçekleştirilmiştir. Örneklem olarak Akdeniz Bölgesinde yer alan Büyükşehirlerde kurulmuş olan Antalya, Adana, Mersin ve Hatay Kent Konseyleri belirlenmiş ve bu konseyler ile yarı yapılandırılmış bir görüşme sağlanmıştır.

4.1. Araştırmanın Amacı

Dünyada merkezi yönetim anlayışından âdem-i merkezîyetçi bir yönetim anlayışına doğru bir kayma yaşanmıştır. Bunun neticesinde yerleşme ve yönetim odaklı politikalar önem kazanmıştır. Yerelde kent konseyleri yerel demokrasiye katkısızlayan, her paydaşın yönetime katılmasına olanak tanıyan, yönetim ilkesi ile örtüşen önemli bir yapı olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu araştırma pandemi sürecinde kent konseylerine ilişkin bir durum tespiti yapmayı amaçlamaktadır. Yapılan araştırma ile kent konseylerinin COVID-19 süresince faaliyet ve etkinliklerini nasıl devam ettirdiklerini analiz etmek ve bu süreçte katılımcılık ilkesinin ne derece hangi kanallar üzerinden sağladıklarının ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Araştırma Akdeniz Bölgesinde Büyükşehirlerde yer alan kent konseylerinin COVID-19 sürecindeki etkinliği ölçmek amacıyla yapılmıştır. Evren olarak belirlenen kent konseylerinin bu süreçte etkin hizmet sunmak amacıyla dijital çağın araçlarından olan web site, online görüşme uygulamaları ve sosyal medyaplatformlarını kullanım düzeyleri, online olarak yürüttükleri etkinlikler ve faaliyetler tespit edilmeye çalışılmıştır.

4.2. Araştırmanın Evreni, Örnekleme ve Yöntemi

COVID-19 küresel salgın süreci tüm dünyayı etkisi altına almış ve etkilenmeyen hiçbir alan ve paydaş bırakmamıştır. Kent konseyleri de bu süreçte etkilenmiş ve faaliyetleri konusunda kimi konseyler sürecin takipçisi olurken kimisi bu krizi yönetememiştir. Bu çalışmada belirlenen amaç doğrultusunda ilgili kent konseyleri ile nitel araştırma yöntemlerinden birisi olan görüşme tekniği kullanılmıştır. Hazırlanan yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığı ile görüşmeler gerçekleştirilmiştir.

Araştırmanın evreni Türkiye'deki kent konseyleri, örnekleme Antalya, Adana, Mersin ve Hatay Kent Konseyleri olarak belirlenmiştir. Akdeniz Bölgesinde bulunan Kahramanmaraş Kent Konseyi etkinlik ve faaliyetlerini durdurduğu için pasif bir durumdadır ve örneklem grubuna dahil edilmemiştir. Türkiye'de il ve ilçelerde kurulmuş olan 380 kent konseyinin bulunması ve bu konseylerin aktif veya pasif konumda olmasının muğlaklığı nedeniyle Akdeniz Bölgesi çalışma alanı olarak belirlenmiştir (Can, 2019: 108). Yarı yapılandırılmış görüşme formu aracılığıyla alınan cevaplar COVID-19 sürecinde kent konseylerinin durum değerlendirmesini yapmayı ve değerlendirme sonucunda kent konseylerine daha etkin olabilmek adına öneriler sunmayı amaçlamaktadır.

4.3. Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışmada aktif olarak etkinlik ve faaliyetlerini sürdüren kent konseyleri belirlenirken birtakım kısıtlar yaşanmıştır. Kahramanmaraş Kent Konseyinin etkinlik ve faaliyetlerinin olmaması nedeniyle çalışmaya dâhil edilememesi bu çalışmanın kısıtını oluşturmaktadır.

4.4. Bulguların Değerlendirmesi ve Yorumlanması

Yapılan araştırma kapsamında gerçekleştirilen mülakatlar veriler aktarılmış ve tablolar yardımı ile çeşitli analiz ve değerlendirmeler yapılmıştır.

Şekil 2. Akdeniz Bölgesi Tüm Kent Konseyleri

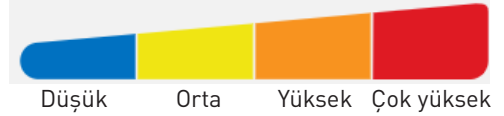
	Nüfus	Kent Konseyi A/P
1. Burdur Kent Konseyi	264 909	Aktif
2. Isparta Kent Konseyi	439 442	Pasif
3. Antalya Kent Konseyi	2 548 308	Aktif
4. Mersin Kent Konseyi	1 875 961	Aktif
5. Adana Kent Konseyi	2 270 081	Aktif
6. Hatay Kent Konseyi	1 643 846	Aktif
7. Kahramanmaraş Kent Konseyi	1 180 215	Pasif
8. Osmaniye Kent Konseyi	555 038	Pasif

Kaynak: TÜİK, 2020

TÜİK 2020 adrese dayalı nüfus kayıt sistemi sonuçlarından yararlanılarak oluşturulan Şekil 2'de Akdeniz Bölgesi il ölçeğinde nüfus sayısı ve kent konseylerinin aktif-pasif değerlendirilmesine yer verilmiştir. Kent konseyleri ile iletişime geçilerek oluşturulan tabloda etkinlik ve faaliyetlerinin durumu hakkında bilgi alınarak aktif-pasif ayrımı yapılmıştır. Şekilde koyu olarak belirtilen kent konseyleri çalışmanın örnekleme olan Büyükşehir kent konseylerini temsil etmektedir.

Şekil 3. COVID-19 Örneklem Gruptaki İllere Göre Vaka Sayısı Verileri (100 binde)

	27 Şubat-5 Mart 2021	20-26 Mart 2021	3-9 Nisan 2021	1-7 Mayıs 2021	8-14 Mayıs 2021	22-28 Mayıs 2021	29 Mayıs-4 Haziran 2021
Antalya	82.05		270.96	131.38	61.65	32.53	31.90
Adana	53.22		171.16	61.41	28.69	12.84	10.92
Hatay	61.95		185.5	72.20	32.54	12.47	7.95
Kahramanmaraş	41.52		210.33	91.68	43.06	30.99	24.94
Mersin	100.82		181.94	84.71	47.04	21.73	16.35

Kaynak: T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilgilendirme Platformu, 2021

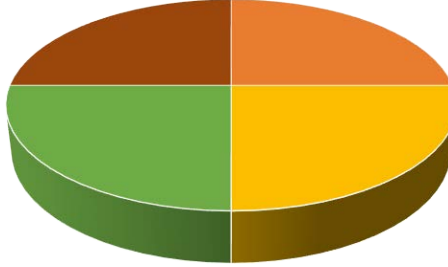
T.C. Sağlık Bakanlığı’nın resmî web sitesi üzerinden edinilen bilgilere göre oluşturulan Şekil 3’te 27 Şubat 2021 ve 9 Nisan 2021’e kadar olan veriler ve risk haritası renklendirilmesi yapılırken 1 Mayıs 2021 itibari ile haritada sadece sayısal veriler açıklanmakta ve renklendirilme yapılmamıştır. Hasta sayılarına bakıldığında şubat ayı verilerine kıyasla mayıs ve haziran verilerinde ciddi bir düşüş yaşandığı görülmektedir. COVID-19 ile ilgili araştırmaya ilişkin genel verilere yer verildikten sonra aşağıda Şekil 4 itibari ile yapılan görüşmelere ilişkin veri ve analizlere yer verilmiştir.

Tablo 1. Kent Konseylerinde Görüşme Yapılan Kişilere İlişkin Demografik Veriler

	Cinsiyet	Yaş	Eğitim Durumu	Meslek	Kent Konseyine Katıldığı Paydaş Türü	Kent Konseyindeki Görev Yılı
Antalya	Kadın	54	Lisans	İktisatçı-Şube Müdürü	Genel Sekreter	2
Adana	Erkek	36	Doktora	Yüksek Mühendis-İşletme	Genel Sekreter	3
Hatay	Erkek	30	Lisans	Belediye Personeli	Gençlik Meclisi Başkanı	2
Mersin	Erkek	45	Lisans	Büro Personeli	Mersin Büyükşehir Belediyesi Personeli	6

Örnekleme seçilen Büyükşehir kent konseyleriyle telefon ve e-posta üzerinden iletişime geçilmiş ve alınan cevaplara göre oluşturulan Şekil 4'te ki veriler elde edilmiştir. Konseye katılan paydaşların yaşlarına bakıldığında her yaş grubundan bireylerin olduğunu söylemek mümkündür. Eğitim düzeylerinin en az lisans olduğu ve iki kişinin Büyükşehir Belediyesi bünyesinde çalıştığı saptanmıştır. Bu noktada belediye ve kent konseylerinin etkileşim içinde olduğu ve belediye personelinin de aktif bir şekilde kent konseyine katılım sağlayıp konseyin önemli birimlerinde görev aldığı görülmektedir.

Şekil 4. COVID-19 Pandemi Süreci ile Konseyin Çalışma Yoğunluğu

- Pandemi nedeniyle toplantı ve etkinlikler durmuştur.
- Yüzyüze toplantılar sınırlı yapıldı. Dijital platformlarda toplantı ve etkinlikler devam etti.
- Yasaklar nedeniyle toplantılar uzun süre yapılamadı. Ancak dijital platformlardan düzenlenen toplantı ve etkinlikler devam etti.
- Pandemi nedeniyle toplantı ve etkinlikler durmuştur. Ancak sosyal medya platformları üzerinden uyarı ve tedbir amaçlı paylaşımlar gerçekleştirilmiştir.

Şekil 5 "COVID-19 pandemi süreci ile konseyin çalışma yoğunluğu ne şekilde etkilendi? Olumlu veya olumsuz nedenleri açıklar mısınız?" sorusunun cevaplarına göre şekillendirilmiştir. Alınan cevaplar genel olarak pandemi ve kısıtlamalar nedeniyle yüz yüze toplantıların uzun bir süre gerçekleştirilemediği, kısıtlı da olsa zaman zaman yapıldığı yönündedir. Ayrıca dijital platformlar üzerinden toplantı ve etkinliklerin sürekli olarak devam ettirildiği de ifade edilmiştir. *Antalya Kent Konseyi* bu durumun hem avantaj sağladığı hem de bir takım dezavantajlı durum yarattığını ifade etmiştir. Avantaj olarak ifade edilmesinin nedenini dijital platformlar üzerinden sınırsız iletişim imkânı olarak değerlendirirken, dezavantaj yarattığı durumu da belli bir yaş üstünden olan üyelerin dijital platformları kullanma sınırından bahsetmiştir. *Adana Kent Konseyi* ise, paydaşlarının genel olarak STK'lardan oluştuğunu ve pandemi nedeniyle de toplantılar ve etkinliklerin durduğunu ifade etmiştir.

"COVID-19 pandemi sürecinde kent konseyi/siz nerede ve ne şekilde faaliyetlerinizi yürütüyorsunuz?" sorusuna kapsamında tüm konseylerden ofislerde çalışmalarının devam ettirildiği ve tam kapanma zamanlarında evden etkinliklerini dijital platformlar üzerinden yürütüldüğü cevabı alınmıştır. *Adana Kent Konseyi* dönüşümlü bir şekilde ça-

lışma yürüttüklerini belirtmiştir. *Antalya Kent Konseyi* ise toplantılarını ortamın uygun olduğu zaman açık havada gerçekleştirdikleri yanıtını vermiştir.

Bir diğer görüşme sorusu ise: “COVID-19 döneminde çalışmalarınızın sürdürülebilirliğini sağlamak, desteklemek ya da kolaylaştırmak amacıyla ne gibi önlemler alındı?” olarak belirlenmiştir. Bu soruya konseylerden ortak bir cevap niteliği taşıyan dijital platform uygulamaları yanıtı alınmıştır. Ayrıca *Antalya Kent Konseyi* tarafından acil konularda, mail ve diğer iletişim yöntemleri kullanılarak görüşmelerin yapıldığı ve görüşler doğrultusunda karar alındığı ifade edilmiştir. *Mersin Kent Konseyi* ise dijital platformların yanı sıra Büyükşehir Belediyesinin alt yapısını kullanarak “*blue button*” platformu üzerinden toplantılarını gerçekleştirdiğini belirtmiştir.

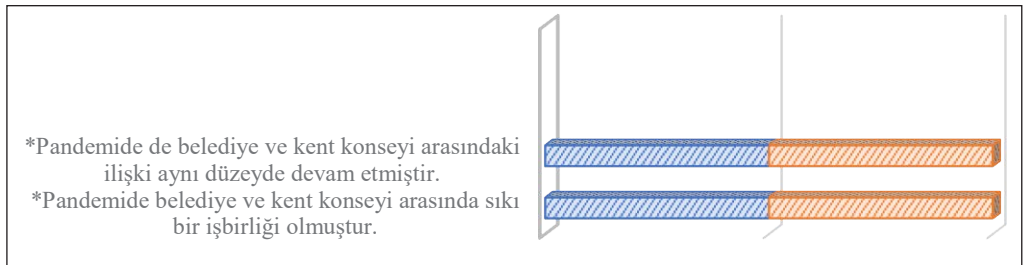
COVID-19 pandemisi süreci ile dijital platformlardaki/sosyal medya üzerinden etkinlikleri değerlendirilmesi istenen konsey üyeleri genel olarak olumlu ifadelerde bulunmuşlardır. Ayrıca meclisler ve çalışma grupları ile iş birliği ve istişare içinde etkinliklerini sürdürdüklerini belirtmişlerdir.

“Pandemi sürecinde kent konseyiniz hangi dijital platformları kullanarak paydaş katılımını daha etkin bir hale getirmeyi hedefledi?” sorusuna alınan yanıtlar neticesinde toplantı için kullanılan uygulama Zoom olarak ifade edilirken sosyal medya hesabı olarak Facebook, Twitter ve Instagram uygulamalarının da etkin olarak kullanıldığı yanıtı alınmıştır. (Mersin Kent Konseyi Zoom ve blue button platformu ifadesinde bulunmuştur.) Ayrıca Antalya Kent Konseyi basın bildirimlerini de etkin olarak kullandığını belirtmiştir.

Yukarıda belirtilen soruya istinaden sorulan “Bu öğeler kullanılarak katılımcılığın arttırıldığını, yönetişimin gerçekleştirildiğini düşünüyor musunuz?” sorusu ise olumlu olarak yanıtlanmış ancak belli yaş üstünde yer alan üyelerin bu platformları kullanırken zorlandığı, genç kuşağın ise bu konuda daha katılımcı ve etkin olduğu söylenmiştir.

Meclis ve çalışma gruplarının bu süreçteki etkinlikleri sorgulandığında hepsinin aynı düzeyde etkinlik ve faaliyetlerini yürütmediklerini, bazılarının bu süreçte olumsuz etkilendiği belirtilmiştir.

Şekil 5. COVID 19 Pandemi Sürecinde Kent Konseyi ve Büyükşehir Belediyesi Arasındaki Etkileşim

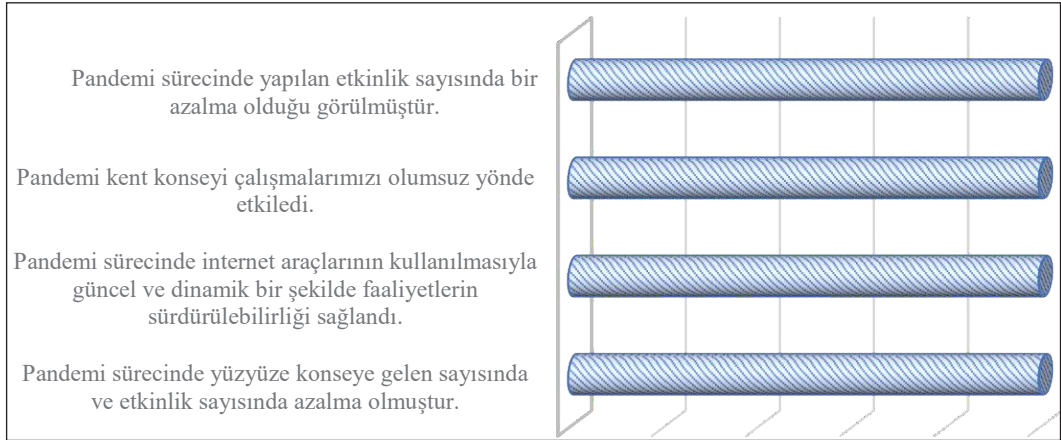
“COVID 19 pandemi sürecinde kent konseyiniz ve büyükşehir belediyesi arasındaki etkileşimi nasıl değerlendirirsiniz? Müşterek uygulamalar gerçekleştirildi mi?” sorusuna alınan cevaplar ise genel olarak değerlendirilirse şekilde belirtildiği gibidir.

Adana Kent Konseyi “*Konsey ile büyükşehir belediyesi arasında her zaman sıkı bir işbirliği ortamı mevcuttur. Bu kapsamda belediye pandemi sürecinde de online toplantı desteği, maddi ve manevi desteğini hissettirmiştir.*”

Mersin Kent Konseyi “*Büyükşehir Belediyemiz ile tam bir koordinasyon içerisinde çalışıyoruz. Düzenlediğimiz tüm etkinliklerde Mersin Büyükşehir Belediyesi her anlamda Kent Konseyine destek vermiştir*” ifadelerini vurgulayarak cevap vermiştir.

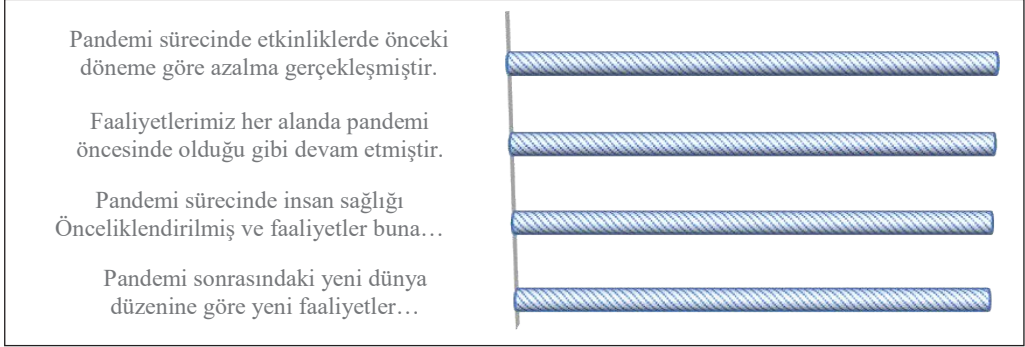
Kent konseylerinin, belediye teşkilatı olan her yerde kurulması ibaresinden dolayı konseyler belediyenin bir uzantısı veya bünyesinde bir kurum gibi görülmektedir. (Akman, 2018: 452). Ancak kent konseyleri ve belediye birbirlerinden bağımsız yerel düzeyde örgütlenmiş, belediyeye bağlayıcılığı olmayan, istişari nitelikte fikir bildiren yapıdadır. Genel olarak soruların cevaplarından da anlaşılacağı üzere kent konseyleri belediyelerle etkileşim ve iş birliği içinde etkinlik ve faaliyetlerini sürdürmektedir.

Şekil 6. COVID-19 Pandemi Sürecinde Kent Konseyinin Genel Değerlendirmesi

Pandemi sürecinde genel bir kent konseyi etkinlik ve faaliyet değerlendirilmesinde istendiğinde alınan cevaplarla oluşturulan grafikte olumsuz ifadelerin olduğu görülmektedir. Adana Kent Konseyi “*Konseyimize yüz yüze gelen sayısı azalmıştır. Etkinlik sayısı azalmıştır.*” Antalya Kent Konseyi “*Bu dönemde yüz yüze toplantılar olmadan da her ortamda faaliyetlerin sürdürülebileceğine tanık olduk. İnternet araçlarının güncel ve dinamik olarak erişim sağlanması gelişimimizi sağladı.*” Mersin Kent Konseyi “*Bu dönem çalışmalarımızı yavaşlatmış olsa da durdurmamıştır.*” ifadelerinde bulunmuştur. Tüm dünyada olumsuz etkiler yaratan COVID-19 kent konseylerinin katılım ve etkinlik oranında da olumsuz bir etki yaratmıştır. Etkinliği normal zaman diliminde de sorgulanan konseyler bu sürecizorlu bir şekilde yönetmeye çalışmaktadır.

Şekil 7. Pandemi Öncesi-Sonrası Kent Konseylerinin Faaliyet ve Önceliklerinin Değerlendirilmesi

Pandemi öncesi-sonrası kent konseylerinin faaliyet ve öncelik değerlendirilmesi yapılması istenen konseylerin cevapları grafik haline getirilerek sunulmuştur. Dikkat çeken cevaplar özelinde bir değerlendirme yapılırsa;

STK odaklı kurulmuş olan Adana Kent Konseyi “*Pandemi döneminde maalesef stk’ların sık sık geldiği bir mekanizma oluşmamıştır. Öncelikler olarak pandemi sonrası dünya düzenine yönelik etkinlikler dizayn edilmiştir*” ifadesinde bulunmuştur.

Antalya Kent Konseyi “*Pandemi sürecinde önceliğimiz “İnsan Sağlığı” oldu, bu konu sağlık-egitim-kültür-toplum-çevre açısından ayrı ayrı değerlendirildi. Sürdürülebilir bir Kent için ise her alanda (altyapı-imar- çevre-kadın-engelli-emekli-spor vb) faaliyetlerimiz devam etmiştir*” ifadeleri dikkat çekmektedir. Örneklemolarak seçilmiş kent konseylerinin işleyişi genel olarak değerlendirildiğinde çalışmaların sekteye uğradığı ancak hala devam ettiği görülmektedir. Bu süreçte her şeyden önce sağlığın geldiği bir kez daha anlaşılmıştır. Vatandaş katılımı noktasında azalma yaşansa da konseyler faaliyetlerini sürdürme noktasında bir eğilim göstermektedir.

5. Sonuç

Kamu yönetimi, yaşanan değişimler ve dönüşümler karşısında etkilenecek her açıdan yenilenme sürecine dâhil olan dinamik bir yapıya sahiptir. Bu yenilenme sürecine ilk olarak dönemin ihtiyaçlarına cevap verememe sebep olurken ikinci olarak küreselleşme ve yeni kamu yönetimi anlayışı sebep olmuştur. Küreselleşme ile dış dinamikler de kamu yönetiminin değişimine katkı sağlamış ve yönetim kavramını yeni kamu yönetimine eklenmiştir. Yönetim eylemine paydaşların dahil olduğu katılım odaklı yönetim kavramı kamu yönetiminden özel yönetime kadar her alanda etkin olarak varlığını göstermeye başlamıştır.

Kent yönetiminde yerleşme ve yönetim politikalarının 1992 yılında uluslararası arenada önemli bir konu haline gelmesi ve bunun bir sonucu olarak yereldüzeyde ku-

ruhan kent konseyleri yönetim olgusunun soyut halden somut hale geçmiş halidir. Rio da düzenlenen "Birleşmiş Milletler Çevre ve Kalkınma Konferansı'nda imzaları atılan "Gündem 21" Eylem Programı ile kent konseyleri yerel demokrasi adına atılan bir adım olarak görülmektedir. Bu açıdan kent konseyleri yerel demokrasiye katkı sağlayan, kentte yaşayan kadın, çocuk, yaşlı, genç, engelli gibi pek çok paydaşın yönetime katılımını sağlayan, yönetim anlayışının uygulamaya geçmiş hali olarak önemli bir yapı olarak değerlendirilmektedir.

Bu çalışmada yerel demokrasiye her açıdan katkı sağlayan kent konseylerinin günümüz sorunu olan COVID-19 sürecinde etkinliği değerlendirilmiştir. Küresel salgın sağlığı, eğitimi ve ekonomiyi etkilediği gibi yerel katılımı, yerel demokrasiyi ve yönetimi de etkilemiştir. Kent konseyleri ile yapılan yarı yapılandırılmış görüşme ile on sekiz soru yöneltilmiştir. Yöneltilen sorular arasında pandemi sürecinde kent konseylerinin yoğunluğu, çalışma şekli, çalışmaların sürdürülebilirliği, sosyal medya kullanımı, dijital platform kullanımı, paydaş katılımı, meclis ve çalışma grubu faaliyetleri, pandemi sürecinde kent konseylerinde yaşanan değişim ve son olarak yaşanan pandemi süreci ve belirsizliğin hâkim olduğu bu dönem için kent konseylerinden beklentilerinin neler olduğu sorusu yer almaktadır. Kent konseylerinin genel kurulunun yanı sıra çalışma grubu ve meclislerinin aktif çalışmaları konseylerin genel etkinlik düzeyini arttırmaktadır. Yarı yapılandırılmış görüşme sonucunda elde edilen bulgular pandemi sürecinde yüzde etkinliklerin ve toplantıların durma noktasına geldiğini, sadece önlem ve tedbirler kapsamında elverişli ortam sağlanırsa yüz yüze toplantı ve etkinliklerin kısıtlı olarak gerçekleştirildiği genellikle dijital platformlar sayesinde bu sürecin aşılmasına çalışıldığı ifadesi ile karşılaşılmıştır. Yaşanan bu salgın sürecinde vatandaşın konsey etkinlik ve hizmetlerine aktif olarak katılım oranında da bir azalma yaşandığı ifade edilmiştir.

Genel olarak dijital platformlar ve çevrimiçi etkinliklerle hizmet sunan konseylerden bir salgın sürecinde hizmet değerlendirmesi istendiğinde bu durumun hem avantaj hem de dezavantaj yarattığı şeklinde ifadelerde bulunulmuştur. Dijital platformların ve çevrimiçi etkinliklerin zaman, mekân veya kontenjan bakımından sınırsız olması avantaj olarak değerlendirilirken; dijital platformları etkin olarak kullanamayan vatandaşların katılım sağlayamaması açısından dezavantaj oluşturduğunu ifade edilmiştir. Küresel salgının 2021 yılı boyunca devam edeceği öngörülürse kent konseylerine etkinlik, etkililik ve katılımçılık ilkeleri dahilinde dijital etkinliklere daha fazla yönelmeleri önerilmektedir. Dijital platformlar artık güçlü bir kamuoyu oluşturma açısından da sınırsız hizmet sunmaktadır. Konseyler bu sınırsız hizmetlerden faydalanabilir ve vatandaş da bu hizmete dâhil edebilirse daha etkin, verimli ve aldıkları kararların uygulanması açısından avantaj sağlayabilir. Dijital hizmet sunumuna belirli sebeplerden dolayı erişim sağlayamayan vatandaş içinde konseyler askıda temel dijital platform kullanma eğitimi vererek kitlesini genişletebilir.

Etik Beyanı: Bu çalışmanın tüm hazırlanma süreçlerinde etik kurallara uyulduğunu yazar beyan eder. Aksi bir durumun tespiti halinde Kamu Yönetimi ve Teknoloji Dergisinin hiçbir sorumluluğu olmayıp, tüm sorumluluk çalışmanın yazarlarına aittir.

Yazar Katkıları: Yağmur Can ve Elvettin Akman çalışmanın tüm bölümlerinde ve aşamalarında katkı sağlamışlardır. Yazarlar esere eşit oranda katkı sunmuştur..

Çıkar Beyanı: Yazarlar ya da herhangi bir kurum/ kuruluş arasında çıkar çatışması yoktur.

Teşekkür: Bu makalenin teori kısmı Doç. Dr. Elvettin Akman ve Doç. Dr. Cenay Babaoğlu danışmanlığında Yağmur Can tarafından yazılan “Türkiye’de Kent Konseylerinin Sosyal Medya Kullanımı ve Vatandaş Katılımı Açısından Değerlendirilmesi” adlı yüksek lisans tez çalışmasından faydalanılarak hazırlanmıştır. Yüksek lisans tez çalışması SDÜ Bilimsel Araştırma Projeleri Koordinasyon Birimi tarafından SYL-2018-6889 numaralı proje ile desteklenmiştir. Desteklerinden ötürü SDÜ BAP Birimine teşekkür ederiz. Yayın sürecinde katkısı olan hakemlere teşekkür ederiz.

Ethics Statement: The author declares that the ethical rules are followed in all preparation processes of this study. In the event of a contrary situation, the Journal of Public Administration and Technology has no responsibility and all responsibility belongs to the author of the study.

Author Contributions: Yağmur Can and Elvettin Akman have contributed to all parts and stages of the study. The authors contributed equally to the study.

Conflict of Interest: There is no conflict of interest among the authors and/or any institution.

Acknowledgement: The theory part of this article was prepared by using the master thesis titled "Assessment of Social Media Use and Citizens Participation of The City Council in Turkey" written by Yağmur Can under the supervision of Assoc. Dr. Elvettin Akman and Assoc. Dr. Cenay Babaoglu. The master's thesis was supported by the SDU Scientific Research Projects Coordination Unit with the project number SYL-2018-6889. We would like to thank SDU BAP Unit for their support. We would like to thank the referees who contributed to the publication process.

Kaynakça

- Ak, E. (2020). Epidemiydi, Artık Pandemi! COVID-19 Salgını, *Bilim ve Teknik Dergisi*, Nisan, s. 12-25.
- Akman, Ç. (2018). "Kent Konseylerini Yeniden Düşünmek: Türkiye Kent Konseyleri Birliği'ne Üye Olan Kent Konseyleri Üzerinden Bir Değerlendirme", *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(3), s. 740-764
- Alandrino, A.ve Demichelis, E. (2020). "Conflict in Decision Making and Variation in Public Administration Outcomes in Italy During the COVID-19 Crisis", *European Policy Analysis*, (6), ss. 138-146.
- Ankara Kent Konseyi, (2021). Ankara Kent Konseyi Pandemi Anket Sonuçlarını Açıkladı, <https://www.ankara.bel.tr/haberler/ankara-kent-konseyi-pandemi-anket-sonuclarini-acikladi/>, Erişim Tarihi/Access Date: 30.05.2021
- Ankara Kent Konseyi, (2021). Ankara Kent Konseyi Pandemi Sürecinde Farkındalık Eğitimlerine Başlıyor!, <https://ankarakentkonseyi.org.tr/tr/haberler/ankara-kent-konseyi-pandemi-surecinde-farkindalik-egitimlerine-basliyor>, Erişim Tarihi/Access Date:30.05.2021
- Ansella, C., Sørensenb, E. ve Torfingc J. (2020). "The COVID-19 pandemic as a game changer for public administration and leadership? The need for robust governance responses to turbulent problems", *Public Management Review*,ss. 1-12. <https://doi.org/10.1080/14719037.2020.1820272>
- Arar, A. A. (2002). "Yerel Gündem 21", Dışişleri Bakanlığı Yayınları, *Uluslararası Ekonomik Sorunlar Dergisi*, VI, <http://www.mfa.gov.tr/yerel-gundem-21.tr.mfa>, Erişim Tarihi/Access Date: 10.06.2021
- Bayraktar, U. (2020). *Pandemide ve Sonrasında Yerel Yönetimler İçin Politika Önerileri*, İstanbul Politik Araştırmalar Enstitüsü, Erişim Tarihi/Access Date:27.05.2021
- Bulut, T. (2013) Şeffaf Katılımcı ve Etkin Kent Yönetimi İçin Kent Konseyleri, Bursa:Ekin Basım Yayın Dağıtım.
- Can, Y. (2019). *Türkiye'de Kent Konseylerinin Sosyal Medya Kullanımı ve Vatandaş Katılımı Açısından Değerlendirilmesi*, (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Isparta.
- CNN Türk, (2021), Karatay Belediyesi Kent Konseyi "Çocuk-Yazar" buluşması internet üzerinden yapıldı, <https://www.cnnturk.com/yerel-haberler/konya/merkez/karatay-belediyesi-kent-konseyi-cocuk-yazar-bulusmasi-internet-uzerinden-yapildi-1643687>, Erişim Tarihi/Access Date:10.06.2021

- Çanakkale Kent Konseyi, (2021). <https://www.canakkalekentkonseyi.org/?s=pandemi>, Erişim Tarihi/Access Date: 30.05.2021
- Emrealp, S. (2005). “*Yerel Gündem 21*”. İstanbul: IULA-EMME Yayını, <https://www.umraniye.bel.tr/images/kentkonseyi/YG21%20El%20Kitabi.pdf>, Erişim Tarihi/Access Date: 09.06.2021
- Emrealp, S. (2010). “*Kent Konseyleri*”, Türkiye Yerel Gündem 21 Programı, UCLG-MEWA Yayını, İstanbul, <http://kentkonseyi.umraniye.bel.tr/userfiles/files/kentkonseyi/kent-konseyleri-kilavuzu.pdf>, Erişim Tarihi/Access Date: 09.06.2021
- Haberler.com, (2021), Beykoz’da “Hoş Geldin Bebek Ormanı” kuruldu, <https://www.haberler.com/beykoz-da-hos-geldin-bebek-ormani-kuruldu-14191892-haber/>, Erişim Tarihi/Access Date: 10.06.2021
- Haberler.com, (2021), Ceyhan Kent Konseyinde Çocuk Meclisi kuruldu, <https://www.haberler.com/son-dakika-haber-ceyhan-kent-konseyinde-cocuk-meclisi-kuruldu-14189736-haber/>, Erişim Tarihi/Access Date: 10.06.2021
- İstanbul Kent Konseyi, (2021). Raporlar, <https://istanbulkentkonseyi.org.tr/arsiv/>, Erişim Tarihi/Access Date: 08.06.2021
- İstanbul Kent Konseyi, (2021). Yetişkinler için Sesli Korona Virüs Rehberi, <https://istanbulkentkonseyi.org.tr/yetiskinler-icin-korona-virus-rehberi/>, Erişim Tarihi/Access Date: 08.06.2021
- Mersin Kent Konseyi, (2021). <https://www.mersinkentkonseyi.org.tr/>, Erişim Tarihi/Access Date: 30.05.2021
- Ökmen, M. ve Görmez, K. (2009), Türkiye’de Yerel Gündem 21 ve Yerel Yönetişim Uygulamaları, Kemal Görmez ve Mustafa Ökmen (Ed.), *Türkiye’de Yerel Yönetimlerin Güncel Sorunları*, İstanbul: Beta Yayın. s. 109-128.
- Savut, E. (2011) “Yerel Gündem 21 ve Kent Konseyleri ve Uşak Kent Konseyi”, iç. *Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (Ed.), Keskin, B.E., Bursa: Bursa Kent Konseyi Bilimsel Yayınları Dizisi-1. s. 343-360.
- Soygüzel, H. (2015). “Kent Konseylerinin Arasında İletişim ve İşbirliği: Türkiye Kent Konseyleri Birliği Örneği”, *Paradoks Ekonomi Sosyoloji ve Politika Dergisi*, 11(2), s. 63-82.
- T.C. Sağlık Bakanlığı (2020), *Pandemi*, [https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66494/pandemi.html#:~:text=A%C3%A7%C4%B1klama%3A%20COVID%2D19%2C%20%C3%BClkemizde,DS%C3%96\)%%20taraf%C4%B1ndan%20pandemi%20ilan%20edilmi%C5%9Ftir.](https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66494/pandemi.html#:~:text=A%C3%A7%C4%B1klama%3A%20COVID%2D19%2C%20%C3%BClkemizde,DS%C3%96)%%20taraf%C4%B1ndan%20pandemi%20ilan%20edilmi%C5%9Ftir.), Erişim Tarihi/Access Date:20.05.2021

- T.C. Sağlık Bakanlığı Bilimsel Danışma Kurulu Çalışması (2020). *COVID-19 Salgın Yönetimi ve Çalışma Rehberi*, <https://covid19.saglik.gov.tr/Eklenti/40340/0/covid-19salginyonetimivecalismarehberipdf.pdf>, Erişim Tarihi/Access Date:27.05.2021
- T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilgilendirme Platformu (2021). *Sıkça Sorulan Sorular (Halka Yönelik)*, <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66125/sikca-sorulan-sorular-halka-yonelik.html>, Erişim Tarihi/Access Date: 27.05.2021
- T.C. Sağlık Bakanlığı COVID-19 Bilgilendirme Platformu, (2021). <https://covid19.saglik.gov.tr/>, Erişim Tarihi/Access Date: 30.05.2021
- TÜİK, (2020). Adrese Dayalı Nüfus Kayıt Sistemi Sonuçları, <https://data.tuik.gov.tr/Kategori/GetKategori?p=Nufus-ve-Demografi-109>, Erişim Tarihi/Access Date: 30.05.2021
- Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), (2021). *Belediyelerimizden Covid-19 Haberleri*, <https://www.tbb.gov.tr/basin-ve-yayin/covid-19/belediyelerimizden-covid-19-haberleri/>, Erişim Tarihi/Access Date: 28.05.2021
- Türkiye Belediyeler Birliği (TBB), (2021). III. Kent Konseyleri Sempozyumu, <http://www.kentkonseylerisempozyumu.com/>, Erişim Tarihi/Access Date:30.05.2021
- Ulusoy, A, Tekdere, M. (2015) "Kent Konseylerinin Mali Kısıtları", iç. *II. Ulusal Kent Konseyleri Sempozyumu Bildiri Kitabı*, (Ed.) Keskin, B.E., Bursa: Bursa Kent Konseyleri Yayınları Dizisi. s. 175-190.
- United Nations Sustainable Development, (1992), "United Nations Conference on Environment & Development Rio de Janeiro", <https://sustainabledevelopment.un.org/content/documents/Agenda21.pdf>, Erişim Tarihi/Access Date: 26.04.2021
- World Health Organization (WHO) (2021), What is COVID-19? https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/coronavirus-disease-answers?gclid=Cj0KCQjwwLKFbDPArisAPzPi-LTsRPw7mJKrKdp5qb8t4hJYvYqlj0pjjK-cvUbVxwXWLx1T15c4J0MaAhJCEALw_wcB&query=What+is+COVID19%3F&referrerPageUrl=https%3A%2F%2Fwww.who.int%2Femergencies%2Fdiseases%2Fnovel-coronavirus-2019%2Fcoronavirus-disease-answers, Erişim Tarihi/Access Date:20.05.2021
- 3 Temmuz 2005 tarih ve 5393 sayılı Belediye Kanunu, <http://www.mevzuat.gov.tr/mevzuatmetin/1.5.5393.pdf>, Erişim Tarihi/Access Date: 09.06.2021
- 08 Ekim 2006 tarih ve 26313 sayılı Kent Konseyleri Yönetmeliği, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=10687&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>, Erişim Tarihi/Access Date: 09.06.2021